

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö VN/5424/2020

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maaseudun hanketoiminnan tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus esittää lausuntonaan seuraavaa:

2 §. Määritelmät

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus pyytää kiinnittämään huomioita, asetusluonnoksessa esitettyihin innovaatioryhmän määritelmiin. Asetusluonnoksen eri kohdissa innovaatioryhmän määritelmässä käytetään nyt toisistaan poikkeavia sanamuotoja ja rajauksia (alkutuotanto, elintarvikeala, maa- ja metsätalous). Pykälän 2 määritelmässä todetaan, että maatalouden innovaatioryhmällä tarkoitetaan maatai metsätalouden tuottavuutta ja kestävyyttä koskevaa yhteistyöryhmää. Pykälässä 6 Kehittämishanketuen tuettava toiminta taas esitetään, että tukea voidaan myöntää maataloutta, elintarvikealaa ja metsätaloutta kehittävien maaseudun innovaatioryhmien suunnitelmien toteutukseen. Pykälässä 9 Kehittämishankkeen tukemisen edellytykset todetaan, että tukea voidaan myöntää, jos tavoitteena on alkutuotannon kannattavuutta ja kestävyyttä lisäävien innovaatioiden kehittämistä maaseudun innovaatioryhmissä yhdistämällä tutkimusta ja käytännön tietoa. Määritelmää tulee tarkentaa siten, että asetuksesta saa yksiselitteisen kuvan innovaatioryhmien "toimialarajasta".

Myös älykkäiden kylien määritelmän muistiotekstejä tulisi täsmennettäisiin. Älykkäiden kylien määritelmässä puhutaan yhteisöjen yhteistyöryhmästä. Muistiossa nämä yhteisöt on kuvattu kylinä tai kyläryhminä. *Yhteisöt voisivat koostua saman tai useamman kunnan alueella olevista kylistä tai kyläryhmistä.* Tämä määritelmässä oleva kuvaus yhteisöistä on liian suppea ja rajaa hankkeeseen osallistuvia toimijoita liikaa. Pykälän 9 Kehittämishankkeen tukemisen edellytykset muistiossa Älykkäiden kylien tekstin yhteydessä toimijoiden määritelmää on laajennettu. Muistiossa todetaan, että Älykkäiden kylien hankkeella tarkoitetaan maaseudun yhteisöjen yhteistyöryhmää ja Älykkäiden kylien hankkeilla on tarkoitus edistää kylän tai kunnan elinvoimaa hyvin konkreettisesti. Älykkään kylä hankkeen valintakriteereiteereissä hankkeeseen osallistuvista tahoista käytetään termiä toimijat ja arvioidaan toimijoiden kumppanuuden laatua ja sitoutuneisuutta. Toimijoina Älykkään kylän hankkeissa voi olla monenlaisia maaseudun toimijoita, mutta toiminnan tulee olla tietyn alueen tarpeista lähtevää eli paikkaan sidottua kehittämistä.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus esittää, että älykkäiden kylien määritelmän muistion tekstiä muutettaisiin seuraavasti: *Yhteisöt voisivat koostua maaseudun toimijoista, jotka koostuvat saman tai useamman kunnan alueella olevien kylien tai kyläryhmien toimijoista.*

3.3.2023

4§ Tukihakemukseen tai hankesuunnitelmaan sisältyvät tiedot.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus esittää lisäystä pykälään. Kehittämishankkeen hankesuunnitelmaan tai tukihakemukseen tulisi jo pykälässä esitetyn luettelon lisäksi sisältyä tieto, kuinka hankkeen valmistelussa eri toimijatahoja on kuultu. Kehittämishankkeen valintaperusteissa hankkeen laatua arvioivassa kriteerissä arvioidaan kuinka hankkeen kohderyhmä ja sen tarpeet on selvitetty ja analysoitu sekä kuinka hyvin hankkeen kohderyhmä on sitoutunut hankkeen toimenpiteisiin. Hankesuunnitelmassa tai tukihakemuksen tulee olla sisältää kyseessä olevat tiedot.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus esittää pykälään lisättävän seuraavan lauseen: *kuvaus hankkeen suunnitteluun osallistuneista tahoista ja kohderyhmän osallistamisesta hankkeen suunnitteluun.*

8 §. Luontoissuoritukset

Pykälän 8 muistiossa määritetään luontoissuoritusten määrää kunnan hakemissa hankkeissa seuraavasti: *Jos kunnan toteuttamaan yleishyödylliseen investointiin sisältyy yksityisen rahoituksen vaatimus, yksityinen rahoitusosuus voitaisiin kattaa kokonaisuudessaan luontoissuorituksin.* Kyseisen määritelmän tulisi koskea myös muita julkisia hanketoteuttajia, joita voivat olla esimerkiksi kuntayhtymät, kuntien vesihuoltolaitokset, metsähallitus ja luonnonvarakeskus. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus esittää, että kunta sanan sijaan lauseessa käytettäisiin termiä julkinen toimija.

Kohtuullisen talkooruokailun määritelmä tulisi kuvata tarkemmin pykälän muistiossa. Kuvaus voisi olla esimerkiksi: itse valmistettu/talkoopaikalla valmistettu ja nautittu talkooruoka ruokatarvikkeineen.

9 § Kehittämishankkeen tukemisen edellytykset

Muistion tekstin lause *Hakijalla tulisi olla siten kumppanina yhteistyöryhmässään joku muu yhteisö, rahoittajana toimivan toimintaryhmän lisäksi älykkäiden kylien hankkeessa esitetään muutettavan muotoon: Älykkäiden kylien hankkeen yhteistyöryhmässä hakijalla tulee olla muitakin kumppaneita kuin rahoittajana toimiva toimintaryhmä.*

12§ Kehittämishankkeen hyväksyttävät kustannukset.

Pienhankinta tulisi määritellä muistiossa tarkemmin eikä pelkästään viittauksella verohallinnon määritelmään.

14§ Valmisteluraha.

Miksi asetustekstissä ei tässä pykälässä käytetä termiä tuotosperusteinen, kuten pykälässä §13 ja § 22?

20§ Investoinnin hyväksyttävät kustannukset.

Ensimmäisen momentin tekstiin esitetään lisäystä mahdollisuudesta ostaa tuella kiinteistöosakeyhtiön osakkeita yleishyödylliseen käyttöön. Kyseinen tukitapa on mahdollistettu yritystuen asetuseräluonnoksessa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus esittää pykälään lisättävän seuraavan tekstin *Tukea voidaan myöntää sellaisten kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden hankintaan, jotka oikeuttavat hallitsemaan kehittämistukilain mukaan tukikelpoisessa toiminnassa käytettävää tilaa*

3.3.2023

Ensimmäisen momentin kohdassa 7 olisi parempi puhua yleisesti vakuutusmaksuista eikä vain palovakuutuksesta. Tuenkohde voi joutua esimerkiksi ilkivallan kohteeksi. Laajakaistojen rakentamisen yhteydessä voidaan myös tahattomasti vahingoittaa muuta maan alle jo sijoitettua infraa, jos niitä ei ole tarkoituksenmukaisesti merkitty. Palovakuutus on terminä turhan suppea. Esitetään sanamuotoa 7) *vakuutusmaksuista (ml. talkoovakuutus), jotka kohdistuvat...*

23 § Kehittämishankkeeseen myönnettävän tuen määrä.

Muistioon voisi avata konkreettisin esimerkein, miten tuottajaorganisaatioiden kokoamisen tuki laskeaan, sillä asetusteksti on vaikeaselkoinen.

26 § Paikallisen toimintaryhmän rahoittamiin hankkeisiin myönnettävän tuen määrä.

Muistiossa, mitä tulisi tarkentaa mitä tarkoittaa "alueellisia hankkeita ei toteuteta samalla tavalla, mitä edellisellä rahoituskaudella, ei alueiden välisten hankkeiden enimmäismäärien laskentatavasta olennaista enää säättää"? Millä tavalla alueellisten hankkeiden toteutus on muuttunut?

27 § Laskennalliset kustannukset.

Asetusteksti on epäselvä ja vaikeasti ymmärtävä. Pykälässä ei ole selkeästi määritetty mitä laskennalliset kustannukset sisältävät eri flat rate malleissa. Pykälän kolmannessa momentissa esitetyt laskennallisten yleiskustannusten määritelmä tulisi muuttua, jos flat rate prosentti muuttuu.

28 § Kertakorvaus.

Miksi tässä ei käytetä termiä tuotosperusteisuus? Viitataan vakioituun kertakorvaukseen, joita ei ole enempää avattu muistiossa.

31§ Hyväksyttävien kustannusten kohtuullisuus

ELY-keskus näkee hyvänä korostaa asetustekstissä ja muistiossa sitä, että kustannusten kohtuullisuuden arviointi tehdään ensisijaisesti rahoituksen myöntövaiheessa. Pykälän kolmanteen momenttiin esitetään kuitenkin tuen myöntäjä sanan tilalla käytettävän viranomaisen sanaa. Koska pykälän ensimmäisessä ja toisessa momentissa on puhuttu sekä myöstämisestä ja maksamisesta viimeisessä pykälässä olisi loogista käyttää viranomaisen sanaa.

Jos 2 momentissa tarkoitettuja menettelytapoja kustannusten kohtuullisuuden arvioimiseksi ei ole voitu käyttää, viranomaisen on muulla tavoin varmistettava kustannusten kohtuullisuus.

33 §. Kehittämishankkeen aloittaminen

Kun yhteistyöhankkeiden kumppanuuden todentamista korostetaan nyt CAP strategian mukaisten hankkeiden toteutuksessa, pykälään olisi hyvä lisätä, että yhteistyöhankkeen kumppanuus sopimuksen tekemistä ei katsota aloittamiseksi.

3.3.2023

38 § Hankkeen tulot.

Jos mahdollista, olisi hyvä, ettei alle 50 000 hankkeissa tuloja tarvitse vähentää, kuten on ollut edellisellä rahoituskaudella. Kuinka tuensaaja ilmoittaa tulot maksatusvaiheessa ja kuinka niistä voidaan varmistua?

42 § vähennykset ja sanktiot.

Tarvitaan yhtenäinen valtakunnallinen linja sanktioinnissa, jotta tuensaajien kohtelu on tasapuolista.

45 § Ohjausryhmän asettaminen

Onko ohjausryhmän jäsenten nimeäminen välttämätöntä tehdä ennen tukipäätöksen yhteydessä? ELY-keskuksen käytännön kokemuksen mukaan asetuksessa esitetty kirjallisten suostumusten kerääminen ohjausryhmän jäseniltä ja varajäseniltä ei ole tarkoituksenmukaista ja saattaa viivästyttää tukipäätösten tekemistä. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus esittää, että tukihakemuksen yhteydessä hakijan tulee esittää, onko hankkeen toiminnanohjaukseen tarkoitus hyödyntää ohjausryhmää ja suunnitelman ohjausryhmän kokoonpanoon osallistuvista tahoista. Tukipäätöksessä ELY-keskus päättää ohjausryhmän tarpeellisuudesta. Tukipäätöksen erityisehdoissa voidaan määrittää aikataulu, jolloin tuensaajan tulee toimittaa ohjausryhmän jäsenten kirjalliset suostumukset ELY-keskukselle. Käytännössä perusteltua olisi esittää kyseessä olevat asiakirjat ELY-keskukselle ennen hankkeen ensimmäistä ohjausryhmäkokousta.

46 § Ohjausryhmän tehtävät

Pykälän kohta 2) *pidettävä pöytäkirjaa ohjausryhmässä käsitellyistä asioista ja ohjausryhmän hankkeiden toteutusta koskevista näkökohdista*; esitetään muutettavan seuraavaksi 2) *pidettävä pöytäkirjaa ohjausryhmässä käsitellyistä asioista ja ohjausryhmän näkökohdista hankkeen toteutukseen*

Yksikön päällikkö

Timo Lehtiniemi